

Moderne tendencije u razvoju zaštite bilja

Автор(и): Емил Иванов

Дата: 19.11.2023 Брой: 11/2023



Опитът от вчера, действията днес, увереността за утре.

Fokus znanstveno-stručne konferencije, koja je dio događanja posvećenih 40. obljetnici osnutka Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu, održane 7. studenog, bili su suvremeni trendovi u razvoju zaštite bilja. Na sastanku su ocrtani horizonti buduće suradnje između znanosti i poslovnog svijeta, gdje tradicija prošlosti djeluje u skladu s dinamikom sadašnjosti i zajedno se suočavaju s izazovima budućnosti.

Mjesto održavanja događaja, koji je okupio stručni interes nacionalne elite u zaštiti bilja, bila je ikonična Peta predavaonica Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju (FPPA). Prisutni su bili predavači, istraživači, stručnjaci, poljoprivrednici, studenti i novinari iz poljoprivrednih medija.



Prof. dr. sc. Vili Kharizanova, dekanica Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju

Glavno izvješće na tu temu održala je prof. dr. sc. Vili Kharizanova, dekanica Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju. Klimatske promjene i gubitak bioraznolikosti najveća su globalna prijetnja svijetu. Godine 2020. EU je pokrenula Europski zeleni plan i strategije za njegovu provedbu – kako bi smanjila europski doprinos klimatskim promjenama, transformirala poljoprivredu prema održivim razinama proizvodnje te zaštitila prirodni okoliš i bioraznolikost.

Inovacije u agro-kemijskoj i sjemenskoj industriji, zajedno s temeljnim i primijenjenim istraživanjima koje provode sveučilišta i istraživački instituti, stvaraju mogućnosti za poboljšanje tehnika i praksi za zaštitu poljoprivrednih kultura. Jedna od osjetljivih tema nedvojbeno su sintetički pesticidi. Pritisak javnosti i potrebe poljoprivrednih proizvođača zahtijevaju promjenu. U sklopu Europskog zelenog plana, Komisija predlaže mjere za smanjenje upotrebe sintetičkih pesticida, povećanje ekološke poljoprivrede i razvoj inovativnih metoda zaštite bilja koje su blage prema prirodi i ljudskom zdravlju.

Rasprava o budućnosti zaštite bilja u EU – dio šire rasprave o budućnosti proizvodnje hrane i sprječavanju klimatskih promjena

Prof. Kharizanova podsjetila je na činjenicu da je, unatoč udvostručenju konvencionalnih sredstava za zaštitu bilja (SZB) u Europi od 1980. godine, utjecaj na okoliš značajno smanjen primjenom vrlo restriktivne politike za njihovu registraciju, zabranom određenih aktivnih tvari, zamjenom SZB-a širokog spektra djelovanja specijaliziranim pesticidima i upotrebom suvremenih tehnologija zaštite bilja. Ne smije se zanemariti objektivna činjenica da je bez primjene SZB-a (uključujući biopesticide) ozbiljno ugrožena prehrambena sigurnost 11 milijardi ljudi, što je očekivana svjetska populacija do kraja stoljeća! Koje su učinkovite alternative za zaštitu bilja i povećanje prinosa? Biokontrola uključuje sve metode, alate, mjere i sredstva za zaštitu bilja koja se temelje na korištenju korisnih organizama, kao i njihovih mehanizama i interakcija koje upravljaju odnosima između bioloških vrsta u prirodnom okolišu.

Vili Kharizanova: Ekološka zaštita bilja i integrirana zaštita bilja "djeluju" u korist prirode, a ne protiv nje, i uklapaju se u viziju budućnosti poljoprivrede

Prof. Kharizanova je istaknula da je u posljednjem desetljeću stopa uvođenja novih bioloških proizvoda premašila stopu uvođenja konvencionalnih SZB-a. Unatoč tome, u sustavima ratarstva postoji ograničen broj opcija za biokontrolu glavnih štetnika, bolesti i korova. Ova će se situacija vrlo brzo promijeniti. U tijeku je opsežan znanstveno-istraživački "ofenziv". Semiohemikalije, "pametni" DNA-insekticidi, imunostimulansi, biljni mikrobní proizvodi, digitalne i metode daljinskog praćenja već su realna perspektiva i horizont.



Prof. dr. sc. Vladislav Popov, prorektor Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu

Prof. dr. sc. Vladislav Popov, prorektor Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu, predstavio je visokostručnoj publici svoju interpretaciju izazova s kojima se suočava ekološka poljoprivreda u Bugarskoj u kontekstu Europskog akcijskog plana za razvoj ekološke proizvodnje. Prednosti ove vrste proizvodnje su u nekoliko smjerova: društveni, demografski, ekonomski – razvoj ruralnih područja, smanjenje depopulacije sela, stvaranje dodatnog prihoda za proizvođače, te zdravstvene prednosti za potrošače, manje sintetičkih pesticida, otpornost bioraznolikosti.

Rječiti primjer poticanja novih poslovnih modela suradnja je između Općine Brezovo i Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu na provedbi vizionarskog projekta "Razvoj i promicanje gospodarskog potencijala Općine Brezovo kroz stvaranje, promicanje i pozicioniranje brenda 'Bio-Brezovo'". Savjetodavni centar za ekološku poljoprivredu, ekološki stočarstvo i pčelarstvo upravljat će lokalnim resursima na načelima ekološke poljoprivrede.

Komentar prof. Popova o Europskoj strategiji za bioraznolikost, čiji se ciljevi postižu ekološkom proizvodnjom, bio je precizan, dobro argumentiran i analitički. Kakav je položaj bugarske ekološke poljoprivrede? Posljednjih se godina uočava alarmantan trend. Bugarska je među tri zemlje EU koje primaju najveće subvencije za ekološku proizvodnju. Zahvaljujući ovoj financijskoj injekciji, naša je zemlja bila među vodećima u EU u proizvodnji nekoliko ekoloških proizvoda: vina, meda, ulja ruže i lavande. Na rubu smo gubitka tih postignuća. Štoviše, jer se površine za ekološku proizvodnju smanjuju. Razlozi za ovu neodrživu situaciju su administrativne i upravljačke prirode. Nedostatak dugoročne vizije prepreka je uvođenju kvalitetne certifikacije, kontrole, informacijskih usluga, sustava potpore odlučivanju i jamčenju povjerenja potrošača.



Ivan Drazhev, voditelj marketinga Corteva Balkans, voditelj proizvoda Corteva Agriscience Bulgaria

Poseban su dio na ovom visokoprestiznom forumu imali menadžeri iz predstavništava nekih vodećih multinacionalnih trgovačkih tvrtki iz agro-kemijske i sjemenske industrije – Syngenta, Corteva Agriscience, BASF, Summit Agro, Adama, Enza Zaden, Panamin. Predstavili su dio korporativnih projekata svojih tvrtki za njihovo aktivno sudjelovanje u Zelenom planu Europske unije. Ovi projekti uključuju sintezu i formulaciju novih pesticidnih proizvoda koji zadovoljavaju visoke EU ekološke standarde za sigurnost okoliša i ljudskog zdravlja, nove biopesticide širokog spektra djelovanja, otporne sorte i hibride te digitalne sustave i platforme za upravljanje praksama zaštite bilja – probir, dijagnostiku, terapiju.

Znanstveno-stručna konferencija prenijela je jasne poruke. Europski poljoprivredni prostor, čiji je dio i Bugarska, prolazi kroz aktivnu transformaciju. Zeleni plan EU veliki je projekt, odabran vrlo pažljivo, s visokom stručnošću, jasnom vizijom sutrašnjice, mudrošću i predviđanjem. Europska poljoprivreda ima značajne resurse i izvanredan

potencijal koji ubrzavaju svaki revolucionarni pothvat. Razumna ravnoteža između konvencionalnih pesticida i biopesticida temeljno je jamstvo za postizanje održivosti, rasta i sigurnosti u poljoprivrednoj proizvodnji na Starom kontinentu u uvjetima promjenjive klime i aktivnije i agresivnije štetne aktivnosti štetnika, bolesti i korova.

Novi tempo i stvarnosti zahtijevaju novi način razmišljanja i promjenu obrazaca ponašanja. Ovaj proces poziva na kreativnost!